

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- กมล สนธิเกษตริณ. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2521.
- คณิง ฤาชัย. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, 2521.
- จิตติ ติงคภักทริย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- ประกอบ ประพันธ์เสติวุฒิ. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- ประดิษฐ์ มนุธรรม, หลวง. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. กรุงเทพฯ: อักษรนิติ, 2479.
- ปรีดี พนมยงค์. ประชุมกฎหมายมหาชนและเอกชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- วิเชียร วัฒนคุณ. คำบรรยายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.
- วิเทศจรรยาลักษณ์, หลวง. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: 2495.
- वलันต์ชัย วัฒนวงศ์วิสุทธิ. ปัญหาการยอมรับสภาพบุคคลของนิติบุคคลต่างประเทศในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- ศรีวิสารวาจา, พระยา. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. พระนคร: สำนักงานเทพศิรินทร์ทนายความ, 2511.
- สมปอง สุจริตกุล. รายงานต่อสภาวิจัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สภาวิจัยแห่งชาติ, 2516.
- สมศักดิ์ ชูโต และ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. กฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สภาวิจัยแห่งชาติ, 2514.

- สุข เปรุณาวิน, พลโท. กฎหมายระหว่างประเทศ (เล่มหนึ่ง). คำสอนชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- สุจินต์ ชัยมังคลานนท์. สิทธิของคนต่างด้าวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- สุเทพ อรรถการ. กฎหมายระหว่างประเทศกับการเมืองระหว่างประเทศ พฤติกรรมและเอกสาร เล่มหนึ่ง ภาคสันติ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- สุเทพ อรรถการ และ สฤณีดีพล ชมไพศาล. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- สุธาบดี สัตตบุศย์. กฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- โสภณ รัตนากร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- หยุด แสงอุทัย. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.

วารสารและเอกสารภาษาไทย

- ฉันทลักษณ์ โชติรัตนดิลก. ความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศ. วารสารนิติศาสตร์ 14 (ธันวาคม 2528): 50-154.
- ไชยวัฒน์ บุญาค. การให้ความคุ้มครองแก่บริษัทไทยรัฐ. เอกสารประกอบการบรรยาย วิชาการนิติสัมพันธ์ Law 782 กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- ผดุง บัทมะสังข์. การปฏิบัติต่อคนต่างด้าว. วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2532): 79.
- โกคิน พลกุล. นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของฝรั่งเศส. วารสารกฎหมายปกครอง 2530: 280-317.

- สมยศ เชื้อไทย. รัฐ: ปัญหาเกี่ยวกับข้อความคิดและสาระสำคัญ. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 3: 109-110.
- สมปอง สุจริตกุล. สัญชาติของบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ. วารสารสราญรมย์ ฉบับที่ระลึก 10 ก.พ. 2516: 1-32.
- สุโขทัยธรรมมาราช, มหาวิทยาลัย, สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ หน่วยที่ 13 กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์พลวัช 2529.
- สุจิตน์ ชัยมั่งคลานนท์. การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว. วารสารกฎหมาย กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- Bishop, William. International Law, case and materials. New York: Prentice-Hall Inc., 1940.
- Brierly, J.L. The Law of Nations. London, Oxford: The Clarendon Press, 1963.
- Briggs, Antony N.J. Conflict of Laws in a Nutshell. London: Sweet & Maxwell, 1970.
- Brownlie, Ian. Principles of Public International Law. Oxford: Clarendon Press, 1973.
- Castel, J.G. Conflict of Laws: Cases, Notes and Materials. 4th ed. Toronto: Butterworth, 1977.
- Cheshire, G.C. and North, P.M. Cheshires' Private International Law. 8th ed. London: Butterworth, 1970.
- "-----", P.M. Cheshires' Private International Law. 9th ed. London: Butterworth, 1974.
- D.J., Harris. Cases and Material on International Law. London: Sweet and Maxwell Co., 1983.

- E., Borchard. Diplomatic Protection of Citizen Abroad. New York: Kraus Reprint Co., 1970.
- Ehrenzweig, Albert A. Conflict in a Nutshell. 3rd ed. St. Paul Minn: West Publishing Co., 1974.
- E., Rabel. The Conflict of Laws: A Comparative Study. 2nd ed. Boston: Little & Brown Company, 1960.
- Farnsworth. The Residence and Domicile of Coporations. London: Steven & Son Co., Ltd., 1974.
- Gerhard, Vonglahn. Law among nations. New York: The Macmillan Company, 1963.
- Graveson, R. H. Comparative Conflict of Laws. Selected Essays. Amsterdam: North Hollan Publishing Co., 1977.
- "-----", Conflict of Laws, Private International Law. 7th ed. London: 1974.
- Hoyle, Mark S. W. Private International Law: Cases and Materials. 5th ed. London: The Laureate Press, 1982.
- Jessup, Philip C. A modern law of Nations. New York: The Macmillan Company, 1968.
- Lasok, Dand J. W., Bridge. Company Law. London: Butterworth Co., 1980.
- Levy, Laurent. La Nationalite des Societes. Paris: Librairie genevale de droit et Jurispredence, 1984.
- L., Oppenheim. International Law, A Treatise. 8th ed. London: Longmans, Green and Co., Ltd., 1955.
- Martin, James A. Conflict of Laws: Cases and Materials. Boston and Toronto: Little & Brown and Company, 1978.

- Maryan Green, N. A. International Law. Boston: Macdonal and Evans Company, 1982.
- Morris, J.H.C. Dicey and Morris on the Conflict of Laws. 10th ed. London: Steven & Sons, 1980.
- O' Connell, D. P. International Law Volumm 11. 2nd ed. Stevens & Sons, 1970.
- Rienow, R. The Test of the Nationality of a Merchant Vesse. New York: Prentic-Hal, Inc., 1937.
- R., Pennington. Companies in the Common Market. 2nd ed.
- Schmitthoff, C. M. The English Coflict of Law. 3rd ed. London: Sten & Sons, 1954.
- Schwarzenberger, George. International Law. London: Steven & Son, 1957.
- Scott, A. W. Private. International Law, Conflict of Laws. 2nd ed. Great Britain: Macdonald & Evans Ltd., 1979.
- Seigel, David D. Conflict in a Natshell. St. Paul, Minn: West Publishing company, 1982.
- S., Robock and A. K. Simmonds. International Business and Multinational Enterprises. Michigan: Macmillan Co., Ltd., 1973.
- Wolff, Martin. Private International Law. 2nd ed. Dermatadh: Fotokop Wilhelm Wethert, 1977.

วารสารและเอกสารภาษาอังกฤษ

- Bechott, Sir Eric. Diplomatic Claims in respect of Injurris to Company
Grotries Transaction 17 (1931):335-340.

- Dimitris, Tzouganotos. Private International Law as a means to control the multinational enterprise. Vandesbilt Journal of Transnational Law Suman 19 (1986): 477-514.
- Document, Draft. Convention Concerning Recognition of the Legal Personality of Foreign Companies (Societies) Associations and Foundation. American Journal of Comparative Law 1 (1952):277-280.
- Drucker, C. Thomas. Companies in Private International Law. The Intervational and Cooperative Law Quarturly (1968): 28-56.
- Garner, J. W. Legal Status of Government Ships Employed in Commerce A.J.I.L. 20 (1926):131-140.
- Greece, V. Marrommatis Palestin Concessions Case (Jurisdiction). Permanent Court of International Law Justice Report (1924):12.
- H., Kronstein. The nationality of International enterprises. Columbia Law Review 52 (1952): 983-1002.
- Herbert, W. Briggs. Barcelona Traction: The Jur Standi of Belgium. A.J.I.L. 65 (1971): 327-345.
- Jean, Raby. The right of Intervention for the protection of National: reassessing the doctrinal debates. les Cahiers de Droit de Droit June 30 (1989):441-493.
- Mcnaair, Lord. The National Character and Status of Corporation BYIL 4 (1923-1924):38-47.
- Metzger. Nationality of Corporate Investment Under Investment Guaranty Schemes-The Relevance and Barcelona Traction. A.J.I.L. (1971): 532.
- Morse, G. K. Mutual Recognition of Companies in England and the EEC. Journal of Business Law London (1972): 195-205.

Silving, Helen. A.J.I.L. (1956):410.

Timothy B. Hansen. The Legal Effect Given Stabilization Clauses in
Economic Development Agreement. Virginia Journal of
International Law 28 (1988): 1015-1041.

Yitzhak, Hadari. The Choice of national law applicalle to the
multinational enterprise and the nationality of such
enterprise. Duke Law Journal (March) 1974: 1-56.

ภาคผนวก

CONVENTION ON

CONVENTION ON THE MUTUAL RECOGNITION ¹

OF

COMPANIES AND BODIES CORPORATE 1968

Article 1

A company is governed by the law under which it has been incorporated.

Article 2

Any company established in accordance with the law mentioned in Article 1 will be recognised in all other States as a incorporated person.

¹ "Companies in Private International law", The American Journal of International Law, (1969) 60, pp. 522-529.

Article 3

If a company's actual seat is situated outside the territory in which the law of its incorporation is in force and if the principal business activities of the company take place outside that territory, the recognition of the company as a corporate person may be refused if its constitution is not in accordance with the law of the place where it has its actual seat.

Article 4

If a company's actual seat is situated outside the territory in which the law of its incorporation is in force and if the company has no real connection with that territory, the recognition of the company as a corporate person may be refused if its constitution is not in accordance with the law of the place where it has its actual seat.

The real connection must be established by facts other than the mere indication of a registered office, and may in particular consist of a place of business in the territory, of the origin of the share or loan capital of the company, of the nationality or habitual residence of the shareholders or of those in control of the company.

Article 5

The actual seat of a company is the place at which it has its principal center of control and management, even if the decisions which are taken at that place follow directives given by shareholder who reside elsewhere.

Article 6

A company which is recognised in accordance with the preceding provisions enjoys all rights which are conferred upon it by the law by which it is governed except rights which the State by which it is recognised refused to grant either to foreign nationals in general or to companies of a corresponding type governed by its own law.

It can however carry on its business only under the conditions which are imposed by the local concerning the carrying on of business.

Article 7

The law governing the company applies to the form and to the substance of its constitution

It applies in particular to the requirements concerning its capital, both at the time of its incorporation and in the course of its existence.

Article 8

The law governing the company determines what organs the company must have in order to operate, the powers of those organs, the rights and obligations of the persons serving as organs of the company and of the shareholders, both among each other and in relation to the company, including in particular the protection of minority shareholders and the replacement of lost or stolen share documents.

Article 9

If a company has a place of business in a state other than the state of its incorporation, the state in which that place of business is situated may impose upon the company obligations with regard to:

(a) the publication or the registration of its constitution, its annual accounts, and the powers conferred upon its organs;

(b) the appointment of a representative in charge of the management of the place of business and if required the application to this representative of the local laws concerning the powers and duties of members of organs of management;

(c) the application of the local provisions concerning the representation of the employees within the enterprise, but only of those which operate at the level of the plant or place of business;

(d) the protection of creditors through the creation of financial securities.

The State in which the place of business is situated may also, in the interest of the creditors and under the conditions laid down in its own law, liquidate the place of business and the other assets belonging to the company situated in its territory.

Article 10

The public issue of shares is governed by the provisions of the law which governs the company as well as by the law of the country in which the issue takes place. The public issue of debentures is

Article 13

Any liabilities incurred by reason of a violation of the law governing the company are governed by that law.

Article 14

Any law which would be applicable by virtue of the preceding articles can be excluded if in a given case its application would lead to a result clearly incompatible with the public policy of the forum.

DRAFT CONVENTION CONCERNING RECOGNITION OF THE LEGAL PERSONALITY
OF FOREIGN COMPANIES (SOCIETES), ASSOCIATIONS, AND FOUNDATIONS ¹

Article 1

Legal personality, acquired by a company, association, or foundation under the law of the contracting State where the formalities of registration or publication have been complied with and where its charter seat is located, shall be recognized as of course in the other contracting States, provided that, in addition to the capacity to proceed in court, it imports at least capacity to hold property and to enter into contracts and other legal acts.

Legal personality, acquired without formality of registration of publication, shall be recognized as of course, under the same condition, if the company, association, or foundation has been established in accordance with the law which governs the same.

¹ Document, A.J.C.L. 1 (1952): 277-280.

Article 2

Nevertheless, personality, acquired in conformity with the provisions of article 1, need not be recognized in another contracting State the law of which takes into consideration the real seat, if said seat is the considered as being located in its territory.

Personlity need not be recognized in another contracting State the law of which takes into consideration the real seat, if said seat is there considered as being located in a State the law of which likewise takes the same into consideration.

A company, association, or foundation is deemed to have its real seat at the place where its central administration is established.

The provisions of paragraphs 1 and 2 are not applicabel, if the company, association, or foundation, within a reasonable period, transfers its real seat to a State which accords personality without taking such seat into consideration.

Article 3

Continuity of personality shall be recognized in all the contracting Sates, in case of transfer of the charter seat from one of the contracting States to another, if such continuity its recognized in the two States interested.

The provisions of paragraphs 1 and 2 of article 2 are not applicable, if, within a reasonable period, the company, association, or foundation transfers its charter seat to the State of the real seat.

Article 4

Merger of companies, associations, or foundations which have acquired personality in the same contracting State, occurring within such State, shall be recognized in the other contracting States.

Merger of a company, association, or foundation, which has acquired personality in one of the contracting States, with a company, association, or foundation, which has acquired personality in another contracting State, shall be recognized in all the contracting States in case it is recognized in the States interested.

Article 5

Recognition of legal personality implies the capacity which is attached thereto by the law under which it has been acquired.

Nevertheless, rights which the law of the State of recognition does not grant to companies, associations, and foundations of the corresponding type, may be refused.

The State of recognition may likewise regulate the extent of the capacity to hold property in its territory.

Personality shall in any case include the capacity to proceed in court, whether as plaintiff or as defendant, in accordance with the laws of the territory.

Article 6

Companies, associations, and foundations, to which the law which governs them does not grant personality, shall have, within the territory of the other contracting States, the legal situation which such has accords to them, notably as respects capacity to proceed in court and relations with creditors.

They shall not have a right to more favorable legal treatment in the other contracting States, even if they satisfy all the conditions which in such States confer the benefit of personality.

Nevertheless, rights which the law of such States does not accord to companies, associations, and foundations of the corresponding type, may be refused.

Such States may likewise regulate the extent of capacity to hold property in their territory.

Article 7

Admission for establishment, operation, and, in general, permanent exercise of activities in the territory of the State of recognition, is governed by the laws of such State.

Article 8

In each contracting State the application of the provisions of the present Convention may be excluded on a ground of public policy.

Article 9

Each contracting State, on signing or ratifying the present Convention or on adhering hereto, may reserve the faculty of limiting the scope of its application, as defined in article 1.

A State which shall have availed itself of the faculty contemplated in the preceding paragraph may not claim the application of the present Convention by the other contracting States, as respects the categories which it shall have excluded.

Article 10

The present Convention is open for the signatures of the States represented at the Seventh Session of the Conference on Private International Law.

It shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of The Netherlands.

A proces-verbal of each deposit of instruments of ratification shall be made, a duly certified copy whereof shall be sent by diplomatic channels to each of the signatory States.

Article 11

The present Convention shall enter into effect on the sixtieth day from the deposit of the fifth instrument of ratification contemplated by article 10, paragraph 2.

As respects each signatory State ratifying the Convention subsequently, it shall enter into effect on the sixtieth day from the date of the deposit of its instrument of ratification.

Article 12

The present Convention applies as of course to the metropolitan territories of the contracting States.

If a contracting State desires extension hereof to all its other territories, or to those other territories for the international relations of which it provides, it shall notify its intention to such effect by a document which shall be deposited with the Ministry of

Foreign Affairs of The Netherlands. The latter shall transmit by diplomatic channels a duly certified copy thereof to each one of the contracting States. The present convention shall enter into effect for such territories on the sixtieth day from the date of the deposit of the act of notification mentioned above.

It is understood that the notification contemplated by paragraph 2 of the present article shall have effect only after the coming into force of the present Convention, pursuant to article 11, first paragraph.

Article 13

Any State not represented at the Seventh Session of the Hague Conference may adhere to the present Convention.

The instruments of adhesion shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of The Netherlands.

The latter shall transmit by diplomatic channels a duly certified copy thereof to each one of the contracting States.

The adhesion shall have effect only for relations between the adhering State and States which do not make objection within six months from such communication.

It is understood that the deposit of the act of adhesion may take place only after the coming into force of the present Convention, pursuant to article 11, first paragraph.

Article 14

The present Convention shall have a duration of five years, starting from the date indicated in article 11, paragraph 1, of the present Convention. This period shall commence to run from such date even for States which shall have ratified or adhered to it subsequently.

The Convention shall be renewed tacitly every five years, in the absence of denunciation.

A denunciation must be notified, at least six months before the expiration of the period, to the Ministry of Foreign Affairs of The Netherlands, which shall give notice thereof to all the other contracting States.

The denunciation may be limited to the territories, or to certain of the territories, indicated in a notification made pursuant to article 12, paragraph 2.

The denunciation shall have effect only as respects the State which shall have given notice thereof. The Convention shall remain in effect for the other contracting States.

ภาคผนวก ค

The Institute of International Law's Rules (1956)
by the Conference on Private International Law
at The Hague and by the International Law Association

First Article

A company is governed by the law under which it has been incorporated.

Article 2

Any company established in accordance with the law mentioned in the First Article will be recognised in all other States as a corporate person.

Article 3

If a company's actual seat is situated outside the territory in which the law of its incorporation is in force and if the principal business activities of the company take place outside that territory, the recognition of the company as a corporate person may be refused if its constitution is not in accordance with the law of the place where it has its actual seat.

Article 4

If a company's actual seat is situated outside the territory in which the law of its incorporation is in force and if the company has no real connection with that territory, the recognition of the company as a corporate person may be refused if its constitution is not in accordance with the law of the place where it has its actual seat.

The real connection must be established by facts other than the mere indication of a registered office, and may in particular consist of a place of business in the territory, of the origin of the share or loan capital of the company, of the nationality or habitual residence of the shareholders or of those in control of the company.

Article 5

The actual Seat of a company is the place at which it has its principal center of control and management, even if the decisions which are taken at that place follow directives given by shareholders who reside elsewhere.

Article 6

A company which is recognised in accordance with the preceding provisions enjoys all rights which are conferred upon it by the law by which it is governed, except rights which the State by which it is recognised refuses to grant either to foreign nationals in general or to companies of a corresponding type governed by its own law.

It can however carry on its business only under the conditions which are imposed by the local laws concerning the carrying on of business.

Article 7

The law governing the company applies to the form and to the substance of its constitution.

It applies in particular to the requirements concerning its capital, both at the time of its incorporation and in the course of its existence.

Article 8

The law governing the company determines what organs the company must have in order to operate, the powers of those organs, the rights and obligations of the persons serving as organs of the company and of the shareholders, both among each other and in relation to the company, including in particular the protection of minority shareholders and the replacement of lost or stolen share documents.

Article 9

If a company has a place of business in a State other than the State of its incorporation, the State in which that place of business is situated may impose upon the company obligations with regard to:

- (a) the publication or the registration of its constitution, its annual accounts, and the powers conferred upon its organs;
- (b) the appointment of a representative in charge of the management of the place of business and, if required, the application to this representative of the local laws concerning the powers and duties of members of organs of management;
- (c) the application of the local provisions concerning the representation of the employees within the enterprise, but only of those which operate at the level of the plant or place of business;

- (d) the protection of creditors through the creation of financial securities.

The State in which the place of business is situated may also, in the interest of the creditors and under the conditions laid down in its own law, liquidate the place of business and the other assets belonging to the company situated in its territory.

Article 10

The public issue of shares is governed by the provisions of the law which governs the company as well as by the law of the country in which the issue takes place. The public issue of debentures is governed by the provisions of the proper law of the contract of loan as well as by the law of the country in which the issue takes place.

Article 11

The powers of the organs of the company to act on its behalf are governed by the law which governs the company. The liability of a person who has entered into a transaction by which the company is not bound is governed by the law of the place at which he has entered into that transaction.

Article 12

If a contract has been concluded in a country other than that in which the company is incorporated, the company cannot rely on any limitations of the power to act on behalf of the company which the law governing the company imposes upon the organ of the company that has concluded the contract if such limitations do not exist under the law of the place where the contract was concluded and if the other party to the contract did not have reasonable notice of the provisions of the law governing the company.

For the purposes of the preceding provision a contract is deemed to have been concluded in a given country only if it has been concluded there *inter praesentes* or, in the case of contracts by correspondence, if both the offer and the acceptance have taken place in that country.

Article 13

Any liabilities incurred by reason of a violation of the law governing the company are governed by that law.

Article 14

Any law which would be applicable by virtue of the preceding articles can be excluded if in a given case its application would lead to a result clearly incompatible with the public policy of the forum.

ภาคผนวก ง

BUSTAMANTE CODE OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW

Adopted at Havana, February 20, 1928

4 Hudson, International Legislation, at 2283

Article 16

The nationality of origin of corporations and foundations shall be determined by the law of the State which authorizes or approves them.

Article 17

The nationality of origin of associations shall be the nationality of the country in which they are constituted, and therein they shall be registered or recorded if such requisite is demanded by the local legislation.

Article 18

Unincorporated civil, commercial, or industrial societies or companies shall have the nationality provided by the articles of associations or, in an applicable case, that the place where its principal management of governing body is habitually located.

Article 19

With respect to stock corporations, nationality shall be determined by the articles of incorporation or, in an applicable case, by the law of the place where the general meeting of shareholders is normally held, and in the absence thereof, by the law of the place where its principal governing or administrative board or council is located.

Article 20

Change of nationality of corporations, foundations, associations and partnerships except in cases of change of territorial sovereignty, should be subject to the conditions required by their old law and by the new...

Article 21

The provisions of Article 9, in so far as they concern juristic persons, and those of Articles 16 and 20, shall not be applied in the contracting States which do not ascribe nationality to juristic persons.

ภาคผนวก จ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศ¹

พ.ศ.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศ

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศ พ.ศ....."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

¹ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สร.0102/1273 ลงวันที่ 25 มกราคม 2522

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"นิติบุคคลต่างประเทศ" หมายความว่า นิติบุคคลซึ่งได้จดทะเบียน หรือจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

"ธุรกิจ" หมายความว่า กิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น ทั้งนี้ซึ่งกระทำการเป็นการค้า

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีกรมทะเบียนการค้ามอบหมายด้วย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว นิติบุคคลต่างประเทศจะประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรได้ต่อเมื่อ ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนแล้ว

การขอจดทะเบียนและการออกใบสำคัญการจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

นิติบุคคลต่างประเทศที่ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่า มีสัญชาติไทย และให้สถานภาพทางกฎหมายของนิติบุคคลต่างประเทศดังกล่าว ได้รับการยอมรับนับถือภายในราชอาณาจักร

มาตรา 5 ในการขอจดทะเบียนให้นิติบุคคลต่างประเทศยื่นคำขอจดทะเบียนตามแบบพิมพ์ที่นายทะเบียนกำหนด พร้อมด้วยหลักฐานเอกสารดังต่อไปนี้

(1) สำเนาของหนังสือบริคณห์สนธิระบัตินิติบุคคลและข้อบังคับของนิติบุคคลต่างประเทศ หรือเอกสารที่แสดงการก่อตั้งนิติบุคคลนั้น

(2) หลักฐานการนำเงินเข้ามาในราชอาณาจักร

(3) นักวิชาการ กรรมการ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการ แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องมี รายละเอียดดังนี้

ก) ชื่อ อายุ สัญชาติ ที่อยู่และอาชีพ ถ้าเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนของ นิติบุคคลอื่น ไม่ว่านิติบุคคลต่างประเทศหรือนิติบุคคลตามกฎหมายไทย ในเวลาเดียวกันก็ให้ แสดงรายละเอียดดังกล่าวด้วย

ข) หลักฐานแสดงอำนาจหรือข้อจำกัดอำนาจของกรรมการ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการ แล้วแต่กรณี

(4) เอกสารแสดงอำนาจของผู้แทน หรือหนังสือมอบอำนาจให้แก่ตัวแทนให้กระทำการแทนในราชอาณาจักร

(5) หลักฐานเอกสารอื่นตามที่นายทะเบียนกำหนด

เอกสารตาม (1), (3) และ (4) ต้องมีคำรับรองของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ของประเทศที่ได้จดทะเบียน หรือจัดตั้งนิติบุคคลนั้น พร้อมด้วยคำรับรองของสถานทูต หรือสถานกงสุลไทย

มาตรา 6 ในการจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อนิติบุคคลต่างประเทศ
- (2) ประเภทธุรกิจที่ประกอบในต่างประเทศ
- (3) วัตถุประสงค์ของนิติบุคคลต่างประเทศ
- (4) ทนจดทะเบียนและทุนที่ชำระแล้วของนิติบุคคลต่างประเทศ
- (5) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของนิติบุคคลต่างประเทศ
- (6) ชื่อกรรมการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้จัดการ ซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันนิติบุคคลต่างประเทศ และข้อจำกัดอำนาจ ถ้ามี
- (7) ประเภทธุรกิจที่ประกอบในราชอาณาจักร
- (8) ที่ตั้งสำนักงานสาขา หรือสำนักงานตัวแทนในราชอาณาจักร
- (9) ทุนที่นำเข้ามาใช้ในการประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

(10) ชื่อ และที่อยู่ของผู้แทนหรือตัวแทน ให้กระทำการแทนนิติบุคคลต่างประเทศในราชอาณาจักร และข้อจำกัดอำนาจ ถ้ามี

(11) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 7 การประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้ จะไม่ขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ได้

(1) การรับจ้างทำของ หรือรับจ้างแรงงานเป็นครั้งคราวที่งานส่วนใหญ่กระทำนอกราชอาณาจักร

(2) การประกอบธุรกิจเป็นการชั่วคราวมีกำหนดเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันเริ่มประกอบธุรกิจ

(3) การประกอบธุรกิจอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 ในการดำเนินการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง และให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้ตามความจำเป็น

มาตรา 9 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนพร้อมด้วยหลักฐานเอกสาร ตามมาตรา 5 และเห็นว่าคำขออนุญาต และวัตถุประสงค์หรือธุรกิจที่จะประกอบไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือไม่ขัดต่อกฎหมาย ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น และให้ออกใบสำคัญการจดทะเบียนแก่ผู้ขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และหลักฐานเอกสารถูกต้อง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน ให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนเป็นหนังสือให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบโดยเร็ว และผู้ขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 10 ในกรณีที่ใบสำคัญการจดทะเบียนสูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้นิติบุคคลต่างประเทศยื่น ยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ภายใน กำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย หรือถูกทำลายนั้น

การขอรับใบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 11 บุคคลใดประสงค์จะตรวจหรือคัดข้อความในทะเบียน หรือเอกสารซึ่ง นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ หรือจะขอให้นายทะเบียนคัดสำเนา หรือถ่ายเอกสาร พร้อมด้วยคำ รับรองของนายทะเบียนว่าถูกต้อง หรือจะขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองรายการใดที่ จดทะเบียนไว้ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียน พร้อมทั้งเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 12 เมื่อได้ใบสำคัญการจดทะเบียนตามมาตรา 9 แล้ว ให้นิติบุคคลต่าง ประเทศปฏิบัติดังนี้

(1) แสดงชื่อเต็มของประเทศที่นิติบุคคลนั้นได้จดทะเบียน หรือจัดตั้งขึ้น และแสดง ชื่อที่ตั้งสำนักงานและเลขทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศในราชอาณาจักรไว้ในจดหมาย ประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของ และใบเสร็จรับเงิน

(2) แสดงชื่อนิติบุคคลต่างประเทศไว้ในดวงตรา

(3) แสดงใบสำคัญการจดทะเบียนตามมาตรา 9 ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน ตัวแทนหรือสำนักงานสาขา

(4) จัดให้มีป้ายชื่อนิติบุคคลต่างประเทศไว้หน้าสำนักงานตัวแทน หรือสำนักงานสาขา และดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อดังกล่าว ในกรณีที่เลิกใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานตัวแทนหรือสำนักงาน สาขา หรือในกรณีที่เลิกประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรแล้ว

การจัดให้มี หรือการดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อตาม (4) ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศ หรือเลิกใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงาน ตัวแทนหรือสำนักงานสาขา หรือเลิกประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี

มาตรา 13 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการตามมาตรา 6 ให้นิติบุคคลต่างประเทศยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ไม่มีผลใช้บังคับแก่บุคคลภายนอก จนกว่านายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวนั้น เว้นแต่บุคคลภายนอกจะรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นแล้ว

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนอาจสั่งขยายให้อีกได้ตามความจำเป็น

มาตรา 14 นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามมาตรา 4 ต้องมีผู้แทนหรือตัวแทน เพื่อกระทำแทนนิติบุคคลนั้นในราชอาณาจักร

มาตรา 15 เว้นแต่จะมีข้อกำหนดไว้ในหนังสือมอบอำนาจเป็นอย่างอื่น ผู้แทนหรือตัวแทนในราชอาณาจักรของนิติบุคคลต่างประเทศมีอำนาจกระทำการใด ๆ ในทางจัดการแทนนิติบุคคลต่างประเทศ ได้ภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น

ในการทำสัญญาแทน หรือในนามของนิติบุคคลต่างประเทศ ผู้แทนหรือตัวแทนในราชอาณาจักรต้องรับผิดชอบตามสัญญานั้นเป็นการส่วนตัวร่วมกับนิติบุคคลต่างประเทศ

ในกรณีที่นิติบุคคลต่างประเทศกระทำความผิดตามกฎหมายใด และกฎหมายนั้นบัญญัติให้กรรมการผู้จัดการ ผู้แทน หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในทางอาญาเป็นส่วนตัว ให้ผู้แทน หรือตัวแทนในราชอาณาจักรของนิติบุคคลต่างประเทศที่ร่วมกระทำการนั้น ต้องรับผิดชอบในทางอาญาเป็นส่วนตัวด้วย

มาตรา 16 ห้ามมิให้นิติบุคคลต่างประเทศต้องจัดทำงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนสำหรับการประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรครั้งแรก ภายในสิบสองเดือนนับแต่วันจดทะเบียน และในรอบสิบสองเดือน อันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้จัดทำงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนก่อนครบรอบสิบสองเดือน

ในกรณีที่การประกอบธุรกิจของนิติบุคคลต่างประเทศประเภทใดไม่อาจหาผลกำไร หรือขาดทุนที่แท้จริงของธุรกิจนั้นในประเทศได้ รัฐมนตรีอาจสั่งให้นิติบุคคลต่างประเทศประเภทนั้นส่งบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายแทนการส่งบัญชีกำไรขาดทุนได้

ในกรณีที่การประกอบธุรกิจของนิติบุคคลต่างประเทศประเภทใดไม่อาจหาผลกำไร หรือขาดทุนที่แท้จริงของธุรกิจนั้นในประเทศได้ รัฐมนตรีอาจสั่งให้นิติบุคคลต่างประเทศประเภทนั้นส่งบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายแทนการส่งบัญชีกำไรขาดทุนได้

บุคคลและบัญชีกำไรขาดทุน หรือบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายตามมาตรา 17 ต้องแสดงรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ

มาตรา 18 นิติบุคคลต่างประเทศต้องจัดส่งรายการการประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร ประจำปี พร้อมด้วยสำเนาบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุน ตามมาตรา 17 ที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตรวจสอบแล้ว และมีคำรับรองถูกต้องของผู้แทน หรือตัวแทนนิติบุคคลนั้น ไปยังนายทะเบียนตามจำนวนที่นายทะเบียนกำหนด ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีทางบัญชี รายงานดังกล่าวต้องมีรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 ถ้านายทะเบียนเห็นว่าสำเนาบัญชีบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุน พร้อมด้วยเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับ ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของนิติบุคคลต่างประเทศนั้น นายทะเบียนจะสั่งให้ยื่นหลักฐานหรือเอกสารอื่นใดเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา 20 เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศ และได้ใบสำคัญการจดทะเบียนให้แล้วตามมาตรา 9 ให้ถือว่าสำนักงานตัวแทน หรือสำนักงานอื่นใดที่จดทะเบียนไว้ นั้นเป็นภูมิลำเนาในราชอาณาจักรของนิติบุคคลนั้นด้วย

คำคู่ความหรือเอกสารใดที่จะส่งให้แก่นิติบุคคลต่างประเทศ เมื่อได้ส่งไปยังบุคคลที่ได้ระบุไว้ตามมาตรา 6 (10) แล้ว ให้ถือว่าได้ส่งให้แก่นิติบุคคลต่างประเทศโดยชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งคำคู่ความ หรือเอกสารให้แก่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ถือว่าได้ส่งคำคู่ความ หรือเอกสารนั้นไปให้แก่นิติบุคคลต่างประเทศโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ถ้าหากได้ส่งหรือปิดคำคู่ความ หรือเอกสารนั้น ณ สำนักงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 21 ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนทะเบียนนิติบุคคลต่างประเทศได้ ในกรณี
ที่ปรากฏแก่นายทะเบียนว่า

- (1) นิติบุคคลต่างประเทศไม่เริ่มดำเนินกิจการภายในหนึ่งปีนับแต่วันจดทะเบียน หรือหยุดกิจการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
 - (2) ผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลต่างประเทศมิได้รายงานผลการชำระบัญชีให้นายทะเบียนทราบเป็นเวลาติดต่อกันหนึ่งปี
 - (3) นิติบุคคลต่างประเทศฝ่าฝืนมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัตินี้
 - (4) นิติบุคคลต่างประเทศกระทำการอันเป็นการหลอกลวงประชาชน หรือทำให้เสียหายแก่เศรษฐกิจ หรือการค้า หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ
 - (5) นิติบุคคลต่างประเทศเลิก หรือล้มละลาย
- นิติบุคคลต่างประเทศที่เพิกถอนนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของ
นายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนทะเบียน
คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 22 เมื่อนิติบุคคลต่างประเทศประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร
ให้ผู้แทนหรือตัวแทนของนิติบุคคลดังกล่าว แจ้งการเลิกต่อนายทะเบียนก่อนวันเลิกประกอบธุรกิจ
และให้ดำเนินการชำระบัญชีตามมาตรา 24

มาตรา 23 ในกรณีที่นิติบุคคลต่างประเทศ ผู้แทน ตัวแทน หรือผู้บริหารกิจการ
ของนิติบุคคลต่างประเทศกระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน พนักงานอัยการ อาจร้องขอให้ศาลสั่งให้นิติบุคคลต่างประเทศนั้นเลิก
ประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรได้

มาตรา 24 ในกรณีที่นิติบุคคลต่างประเทศถูกเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา 21 หรือเลิกประกอบธุรกิจตามมาตรา 22 หรือถูกศาลสั่งให้เลิกประกอบธุรกิจตามมาตรา 21 หรือมาตรา 28 ให้นิติบุคคลต่างประเทศตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนทะเบียนหรือเลิกประกอบธุรกิจ หรือถูกศาลสั่งให้เลิกประกอบธุรกิจ เพื่อจัดการชำระบัญชีในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการงานทรัพย์สิน และหนี้สินของนิติบุคคลนั้นในราชอาณาจักร ให้เสร็จไปโดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนและบริษัทมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการชำระบัญชีของนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งนั้น การไต่ที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ให้การนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้แทน หรือตัวแทนของนิติบุคคลนั้น เว้นแต่ในกรณีไม่มีผู้แทนหรือตัวแทนเป็นผู้ชำระบัญชี ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

ให้ผู้ชำระบัญชีตามวรรคหนึ่งชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในราชอาณาจักรก่อนเจ้าหนี้ออกนอกราชอาณาจักร

มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 24 ไม่กระทำการใดซึ่งต้องกระทำในการชำระบัญชี ให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้ชำระบัญชีกระทำการนั้นได้ ภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา 26 ในกรณีที่นิติบุคคลต่างประเทศไม่ตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา 24 ให้นายทะเบียนมีอำนาจตั้งผู้ชำระบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนที่นายทะเบียนเห็นสมควร

มาตรา 27 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานและสถานที่ใด ๆ ในราชอาณาจักรของนิติบุคคลต่างประเทศในระหว่างเวลาทำการของนิติบุคคลต้น เพื่อตรวจสอบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่นิติบุคคลต่างประเทศต้องจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำด้วย ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลดังกล่าว และให้บุคคลดังกล่าวนั้นอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 28 นิติบุคคลต่างประเทศใดประกอบธุรกิจที่มีใช้ธุรกิจตามมาตรา 7 ในราชอาณาจักร โดยมีได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้ใดกระทำการแทนนิติบุคคลต่างประเทศดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรของนิติบุคคลต่างประเทศนั้นด้วย

มาตรา 29 นิติบุคคลต่างประเทศใดซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12, มาตรา 13, มาตรา 17, มาตรา 18 หรือมาตรา 19 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา 30 นิติบุคคลต่างประเทศใดซึ่งจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ฝ่าฝืนมาตรา 16 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 31 ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา 32 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ในกรณีที่นิติบุคคลต่างประเทศกระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้แทนหรือตัวแทนของนิติบุคคลต่างประเทศนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้นด้วย

มาตรา 34 ให้ตีบุคคลต่างประเทศซึ่งประกอบธุรกิจที่มีใช้ธุรกิจตามมาตรา 7 ในราชอาณาจักรอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยื่นคำขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้มีสิทธิประกอบธุรกิจได้ต่อไปจนกว่านายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน

มาตรา 35 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ฉ

ร่าง

พระราชบัญญัติจดทะเบียนกิจการร่วมค้า¹

พ.ศ.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยทะเบียนกิจการร่วมค้า

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจดทะเบียนกิจการร่วมค้า
พ.ศ....."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

¹ จากวารสารกรมทะเบียนการค้า ฉบับที่ 1 ปีที่ 10 ประจำเดือนมกราคม-
กุมภาพันธ์ 2524 โดย ประเทือง ศิริรอดบาง หน้า 11-24.

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

หมวดที่ 1 บททั่วไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"กิจการร่วมค้า" หมายถึง กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้า หรือหากำไร ระหว่างบริษัทกับบริษัท บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือระหว่างบริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้บุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือนิติบุคคลอื่น

"นายทะเบียน" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า และให้หมายความถึงผู้ซึ่ง อธิบดีกรมทะเบียนการค้ามอบหมายด้วย

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 บุคคลใดประสงค์จะตรวจ หรือคัดข้อความในทะเบียน หรือเอกสารซึ่ง นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ หรือจะขอให้นายทะเบียนคัดสำเนา หรือถ่ายเอกสารพร้อมด้วยค่า รับรองของนายทะเบียนว่าถูกต้อง หรือจะขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองรายการใดที่ จดทะเบียนไว้ให้ยื่นคำขออนุมัติต่อนายทะเบียน พร้อมทั้งเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดแบบพิมพ์ต่าง ๆ และออกกฎกระทรวงในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอจดทะเบียน และการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้
- (3) ยกเว้นค่าธรรมเนียม
- (4) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 2

การจดทะเบียนและวิธีการจัดการ

มาตรา 7 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การประกอบกิจการร่วมค้าในราชอาณาจักร จะกระทำได้อีกต่อไปเมื่อได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนแล้ว

การขอจดทะเบียนและการออกใบสำคัญการจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กิจการร่วมค้าที่ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าสัญชาติไทยและให้สถานภาพทางกฎหมายของกิจการร่วมค้าดังกล่าวได้ รับการยอมรับนับถือภายในราชอาณาจักร

มาตรา 8 ในการขอจดทะเบียนกิจการร่วมค้านี้ ให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายยื่นคำขอจดทะเบียนตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง พร้อมด้วยหลักฐานเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาของหนังสือสัญญาที่ระบุวัตถุประสงค์ ขอบเขตของสัญญาและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) หลักฐานการนำเงินเข้ามาในราชอาณาจักร
- (3) บัญชีรายชื่อ กรรมการ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการของคู่สัญญาร่วมค้าแต่ละฝ่ายแล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดดังนี้
- ก) ชื่อ อายุ สัญชาติ ที่อยู่ และอาชีพ
 - ข) หลักฐานแสดงอำนาจหรือข้อจำกัดอำนาจของกรรมการ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการ แล้วแต่กรณี
- (4) หลักฐานเอกสารอื่นตามที่นายทะเบียนกำหนด

ให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งสำเนาคำขอและเอกสารประกอบอีกหนึ่งชุด พร้อมคำขอจดทะเบียนนี้ และให้นายทะเบียนส่งสำเนานั้นไปยังกรมสรรพากร เพื่อดำเนินการตามประมวลรัษฎากรต่อไป

มาตรา 9 ในการจดทะเบียนกิจการร่วมค้า ให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายที่เข้าทำกิจการร่วมค้า
- (2) ประเภทของธุรกิจที่จะประกอบตามกิจการร่วมค้า
- (3) จำนวนทุนที่จะประกอบตามกิจการร่วมค้า
- (4) ชื่อผู้บริหารงานตามกิจการร่วมค้า ซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันคู่สัญญาร่วมค้า และข้อจำกัดอำนาจ ถ้ามี
- (5) สถานที่ใช้ในการประกอบกิจการร่วมค้า
- (6) ถ้าเป็นนิติบุคคลต่างประเทศก็ให้แสดงจำนวนเงินทุนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
- (7) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 10 การประกอบกิจการร่วมค้าดังต่อไปนี้ ไม่ต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ

นี้คือ

- (1) กิจการร่วมค้าเพื่อประกอบธุรกิจที่มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง หรือหลายฝ่ายเป็นหน่วยราชการ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
- (2) กิจการร่วมค้าเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการยกเว้นในกฎกระทรวง

มาตรา 11 ถ้าคำขอจดทะเบียน หรือเอกสารที่จะต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้จัดแจ้งกิติ หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจัดแจ้งในคำขอ หรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายกิติ หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งตัวด้วยกันกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบกิติ หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้กิตินายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะทำได้ทำให้บริบูรณ์ หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้ครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว

นายทะเบียนมีอำนาจที่จะ ไม่รับจดทะเบียนกิจการร่วมค้าที่มีข้อสัญญา หรือมีข้อบังคับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้

- (1) ข้อสัญญาและหรือข้อบังคับ ที่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือหลายฝ่ายต้องเสียประโยชน์โดยชัดแจ้ง
- (2) ข้อสัญญาและหรือข้อบังคับที่เป็นการลวงให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือหลายฝ่ายหลงผิด
- (3) ข้อสัญญาและหรือข้อบังคับ อันมีวัตถุประสงค์เป็นการหลอกลวงประชาชนหรือทำให้เสียหายแก่เศรษฐกิจหรือการค้า หรืออาจจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ

มาตรา 12 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียน พร้อมด้วยหลักฐานเอกสารตาม มาตรา 8 และเห็นว่าคำขอนั้นถูกต้อง และวัตถุประสงค์หรือธุรกิจที่จะประกอบไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือไม่ขัดต่อกฎหมาย ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนกิจการร่วมค้านั้น และให้ออกใบสำคัญการจดทะเบียนแก่ผู้ขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และหลักฐานเอกสารถูกต้อง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน ให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนเป็นหนังสือให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบโดยเร็ว และผู้ขอจดทะเบียน หรือผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งและหรือประโยชน์แห่งการวินิจฉัย รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการเพื่อช่วยในการวินิจฉัยนี้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 13 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการตามมาตรา 9 ให้คู่สัญญาพร้อมคำยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับแก่บุคคลภายนอกจนกว่านายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวนั้น เว้นแต่บุคคลภายนอกจะรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น

การโอนหรือการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นหรือผู้ร่วมค้า ถ้าหากว่าข้อบังคับของการร่วมค้าไม่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น จะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สัญญาทุกฝ่ายและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากนายทะเบียน

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนอาจสั่งขยายให้อีกได้ตามความจำเป็น

มาตรา 14 เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนกิจการร่วมค้า และได้ออกใบสำคัญการจดทะเบียนให้แล้วตามมาตรา 12 ให้ถือว่าสำนักงานตัวแทนหรือสำนักงานอื่นใดที่จดทะเบียนไว้ นั้นเป็นภูมิลำเนาของสัญญาร่วมค้านั้น

คำคู่ความหรือเอกสารใดที่จะส่งให้แก่คู่สัญญาร่วมค้า เมื่อได้ส่งไปยังบุคคลที่ได้ระบุไว้ตามมาตรา 8(3) แล้ว ให้ถือว่าได้ส่งให้แก่คู่สัญญาร่วมค้าโดยชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดให้แก่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ถือว่าได้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารนั้นไปให้แก่คู่สัญญาร่วมค้าโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ถ้าหากว่าได้ส่งหรือปิดคำคู่ความหรือเอกสารนั้น ณ สำนักงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 15 ในกรณีที่ใบสำคัญการจดทะเบียนสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้คู่สัญญาพร้อมคำฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนต่อ นายทะเบียนภายในกำหนดสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายนั้น การขอรับใบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 16 เมื่อได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนตามมาตรา 12 แล้ว ให้คู่สัญญาพร้อมคำ ปฏิบัติดังนี้

- (1) แสดงชื่อ ที่ตั้งสำนักงานและเลขทะเบียนของกิจการร่วมค้าไว้ในจดหมาย ประกาศใบแจ้งความ ใบส่งของและใบเสร็จรับเงิน
 - (2) แสดงชื่อของคู่สัญญาร่วมค้าไว้ในดวงตรา
 - (3) แสดงใบสำคัญการขอจดทะเบียนตามมาตรา 12 ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน ตัวแทนหรือสำนักงานสาขา
 - (4) จัดให้มีป้ายชื่อกิจการร่วมค้าไว้หน้าสำนักงานตัวแทน หรือสำนักงานสาขาและ ดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อดังกล่าวในกรณีที่เลิกใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานตัวแทน หรือสำนักงาน สาขาหรือในกรณีที่เลิกประกอบธุรกิจแล้ว
- การจัดให้มีหรือการดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อตาม (4) ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับ ตั้งแต่วันที่ได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนกิจการร่วมค้า หรือเลิกใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานตัวแทน หรือสำนักงานสาขา หรือเลิกประกอบกิจการแล้วแต่กรณี

มาตรา 17 เว้นแต่จะมีข้อจำกัดไว้ในหนังสือมอบอำนาจเป็นอย่างอื่น ผู้แทนหรือ ตัวแทนคู่สัญญาร่วมค้ามีอำนาจกระทำการใด ๆ ในทางจัดการแทนคู่สัญญาร่วมค้าได้ภายในขอบ วัตถุประสงค์ของกิจการร่วมค้า

ในการทำสัญญาแทนหรือในนามของกิจการร่วมค้า ผู้แทนหรือตัวแทนจะต้องรับผิดชอบตาม สัญญานั้น เป็นการส่วนตัวร่วมกับคู่สัญญาร่วมค้า

ในกรณีที่กิจการร่วมค้ากระทำการที่เป็นความผิดต่อกฎหมายใด และกฎหมายนั้นบัญญัติให้กรรมการผู้จัดการ ผู้แทนหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของกิจการร่วมค้านั้นต้องรับผิดชอบในทางอาญาเป็นส่วนตัว ให้ผู้แทนหรือตัวแทนของกิจการร่วมค้าที่ร่วมกระทำการนั้นต้องรับผิดชอบในทางอาญาเป็นส่วนตัวด้วย

มาตรา 18 มติใด ๆ หรือการครอบงำจัดการเพื่อการประกอบกิจการร่วมค้าที่กระทบกระเทือนต่อคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มติหรือการครอบงำจัดการเช่นว่านั้น จะต้องได้รับความยินยอมเป็นเอกฉันท์จากคู่สัญญาทุกฝ่าย

ในกรณีที่มติหรือการจัดการครอบงำเพื่อประกอบกิจการร่วมค้าใดอันจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ จากคู่สัญญาทุกฝ่าย ถ้ามีอาจได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ เช่นว่านั้นได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดผลทำให้การประกอบกิจการร่วมค้ามีอาจดำเนินไปตามปกติหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณชน ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอต่อนายทะเบียนให้ทำการวินิจฉัยชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นมติหรือการครอบงำจัดการใด ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากคู่สัญญาทุกฝ่ายและคำวินิจฉัยชี้ขาดนี้ คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะอุทธรณ์คำวินิจฉัยนี้ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อรัฐมนตรีได้

หมวด 3

บัญชีและรายงาน

มาตรา 19 กิจการร่วมค้าจะต้องจัดทำงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนสำหรับการประกอบกิจการครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับตั้งแต่วันเริ่มทำการร่วมค้า และทุกกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของกิจการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนให้จัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนก่อนครบรอบสิบสองเดือน

กิจการร่วมค้า นอกจากจะปฏิบัติตามวรรคหนึ่งแล้ว จะต้องเสนอรายงานทางการเงิน และบัญชีตามที่นายทะเบียนจะกำหนด รวมทั้งจัดให้มีผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติตามประกาศของ นายทะเบียนและจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

ในกรณีที่การประกอบกิจการร่วมค้าไม่อาจหาผลกำไรหรือขาดทุนที่แท้จริงของธุรกิจนั้น ได้ รัฐมนตรีอาจสั่งให้คู่สัญญาร่วมค้าส่งบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายแทนบัญชีกำไรขาดทุนได้

มาตรา 20 กิจการร่วมค้าต้องจัดส่งรายงานการประกอบกิจการประจำปี พร้อมด้วย สำเนาบัญชีกำไรขาดทุนตามมาตรา 19 ที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตรวจสอบแล้ว และมี คำรับรองถูกต้องของผู้แทนหรือตัวแทนของกิจการร่วมค้านั้น ไปยังนายทะเบียนตามจำนวนที่ นายทะเบียนกำหนด ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีทางบัญชี รายงานดังกล่าวต้องมี รายงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 21 ถ้านายทะเบียนเห็นว่าสำเนาบัญชีกำไรขาดทุน และบัญชีกำไรขาดทุน พร้อมด้วย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้รับ ให้ได้แสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการร่วมค้านั้น

หมวด 4

การเลิกและชำระบัญชี

มาตรา 22 ให้นายทะเบียนมีอำนาจถอนทะเบียนกิจการร่วมค้าได้ในกรณีที่ปรากฏแก่ นายทะเบียนว่า

- (1) กิจการร่วมค้ามิได้เริ่มดำเนินกิจการภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันได้ จดทะเบียน หรือหยุดกิจการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
- (2) ผู้ชำระบัญชีของกิจการร่วมค้ามิได้รายงานผลการชำระบัญชีให้นายทะเบียนทราบ เป็นเวลาติดต่อกันหนึ่งปี

(3) กิจการร่วมค้าได้กระทำการอันเป็นการหลอกลวงประชาชน หรือทำให้เสียหายแก่เศรษฐกิจหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ

(4) คู่สัญญาร่วมค้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลิกหรือล้มละลาย

กิจการร่วมค้าที่ถูกเพิกถอนทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนทะเบียน

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 23 เมื่อคู่สัญญาร่วมค้าประสงค์จะเลิกประกอบกิจการร่วมค้า ให้ผู้แทนหรือตัวแทนของคู่สัญญาร่วมค้าดังกล่าวแจ้งการเลิกต่อนายทะเบียนก่อนวันเลิกประกอบธุรกิจ และให้ดำเนินการชำระบัญชีตามมาตรา 25

มาตรา 24 ในกรณีที่กิจการร่วมค้าใด ผู้แทน ตัวแทน หรือผู้บริหารกิจการร่วมค้าใดกระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานอัยการอาจร้องขอให้ศาลสั่งให้เลิกประกอบกิจการร่วมค้านั้นได้

มาตรา 25 ในกรณีที่กิจการร่วมค้าใดถูกเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา 22 หรือเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 23 หรือถูกศาลสั่งให้เลิกประกอบกิจการตามมาตรา 18 หรือมาตรา 24 ให้กิจการร่วมค้าตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันถูกเพิกถอนทะเบียนหรือเลิกประกอบกิจการ หรือถูกศาลสั่งให้เลิกประกอบกิจการ เพื่อให้จัดการชำระบัญชีในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการงานทรัพย์สิน และหนี้สินของกิจการร่วมค้านั้นให้เสร็จไป โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนและบริษัทมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการชำระบัญชีของกิจการร่วมค้าตามวรรคหนึ่งนั้น การใดที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของประชุมใหญ่ ให้การนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้แทน หรือตัวแทนของกิจการร่วมค้านั้น เว้นแต่ในกรณีไม่มีผู้แทนหรือตัวแทน หรือผู้แทนหรือตัวแทนเป็นผู้ชำระบัญชี ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

มาตรา 26 ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 25 มิได้กระทำการใดซึ่งต้องกระทำในการชำระบัญชี ให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้ชำระบัญชีกระทำการนั้น ได้ภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา 27 ในกรณีที่กิจการร่วมค้ามิได้ตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 25 ให้นายทะเบียนมีอำนาจตั้งผู้ชำระบัญชี และกำหนดค่าตอบแทนตามที่นายทะเบียนเห็นควร

หมวด 5

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 28 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานและสถานที่ใด ๆ ของกิจการร่วมค้าในระหว่างเวลาทำการตามกิจการร่วมค้านั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่กิจการตามคู่สัญญาร่วมค้าต้องจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำด้วย ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวบุคคลดังกล่าว และให้บุคคลดังกล่าวนี้อำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 29 ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าการปฏิบัติเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาตามที่ปรากฏในกิจการร่วมค้า มิได้เป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์แท้จริง นายทะเบียนมีอำนาจที่จะสั่งการตามสมควร เพื่อให้มีการปฏิบัติใด ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อสัญญาดังกล่าวได้

การส่งเงินทุนผลประโยชน์อื่น ทรัพย์สิน และทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ ออกนอก
ราชอาณาจักร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องจนครบถ้วนแล้ว จะต้องได้รับ
อนุมัติจากนายทะเบียนก่อน

หมวด 6

บทกำหนดโทษ

มาตรา 30 กิจการร่วมค้าใดซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา 7, มาตรา 16, มาตรา 19, มาตรา 20 หรือมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่
หนึ่งบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา 31 กิจการร่วมค้าใดซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ฝ่าฝืนมาตรา 17
ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 32 ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา 26
ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา 33 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่นายทะเบียน หรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน
สองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 34 กิจการร่วมค้าใด ซึ่งประกอบธุรกิจที่มีใช้ธุรกิจตามมาตรา 7 อยู่ก่อนแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้มีสิทธิประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่านายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ประวัติผู้เขียน

นายเขตไท ลังการพันธ์ุ เกิดวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2506 ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2527 เป็นนักเรียนทุน A.F.S. (American field Service) รุ่นที่ 19 ปี พ.ศ. 2523 - 2524 ได้รับ Diploma of international relations จากประเทศ นอร์เวย์ โดยทุนรัฐบาลนอร์เวย์ ปี พ.ศ. 2527 - 2528 และได้รับ Certificate on International Visitor Program จากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุน USIA ของ รัฐบาลอเมริกันในปี พ.ศ. 2535 ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2530 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
